

FOAIA POPULARĂ

SFANTA FECIOARĂ CU MÂNTUITORUL

— TABLOŪ CELEBRU AL LUİ E. OZECH —

— Cu acest No. se dă suplimentul: „Bilete de plăcintă.” —

„FOAIA POPULARĂ“

PUBLICAȚIE ILUSTRATĂ SĂPTĂMÂNALĂ

Redacția : București Strada Academiei 37

ABONAMENTUL 5 LEI PE AN

NAȘTEREA LUI ISUS CHRISTOS

Omenirea devenind din ce în ce mai rea, a avut trebuință de un mântuitor, care a salvat-o din robia păcatului într'un timp, când civismul roman se coborâse în mormânt, făcând loc creștinismului și când nelegiuirile și întunecul se întindeau din ce în ce mai mult peste lumea întregă și puneau tot mai multe bariere între oameni, făcându-i să se desprețuiască unii pe alții și să devină dușmani unii altora.

În Bethleemul Iudeiei s'a născut Isus Christos, mântuitorul neamului omenesc, spre a aduce lumea de la întuneric la lumină, și de la minciună la adevăr, căutând a sădi în inima lumii impetrite, toate virtuțile creștinești, ce inobilează pe om.

Isus Christos este expresiunea cea mai înaltă a binelui, pe care l'a predicat omenirii pline de păcat, expresiunea carității creștine, a dragostei și a păcii, ce trebuie să domnească între oameni, conform principiului divin anunțat omenirii de îngeri și cunoscut de ori-ce bun creștin, până și de copilul din cea mai fragedă vârstă: „*Mărire întru cei de sus lui D-zeu și pe pământ pace și între oameni bună voie.*”

Blanda imagine a mântuitorului nostru Isus Christos, reamintește ori-cărui bun creștin, însumarea calităților sufletești celor mai înalte, precum se poate vedea aceasta, din memorabilele cuvinte adresate de Isus discipolilor săi: „*Fiți desăvârșiți, precum părintele vostru din ceruri desăvârșit este.*”

Și când Isus a pronunțat aceste cuvinte, a înțeles, că bunul creștin să fie desbrăcat de ori-ce egoism, de ori-ce patimă, cu un cuvânt să fie înzestrat cu cele mai frumoase calități sufletești, izvorul tuturor bunelor acțiuni.

Nașterea lui Christos, trebuie să inspire în inima ori-cărui creștin virtuțile cele mai înalte și anume: *caritatea creștină*, sau dorința pornită din inimă de a ajuta pe cel sărac și nenorocit, lipsit de ori-ce mijloc de traiu, de ori-ce sprijin, de ori-ce protecțiune. Ea ne mai amintește principiile binecunoscute: *Pe flămânzi să-i săturăm, insetații să-i adăpăm, pe cei goi să-i îmbrăcăm, pe bolnavi să-i căutam și să adresăm cuvinte de mângâiere și de speranță celor închiși, în durerea lor nemângăiată.*

Dacă ne gândim bine, sărbătoarea aceasta creștinească, ne reamintește un fapt foarte important și anume: Ea este expresiunea progresului și a civilizațiunii, cu tendința de a lumina pe om, de a-l face din ce în ce mai bun

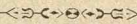
și mai capabil de a-și apropia neprețuitele comori ale științei, precum se poate vedea aceasta chiar din cuvintele lui Isus: „*Nimenea nu aprinde lumina să o pună sub obroc, ci o așează în sfeșnic să lumineze tuturor celor din casă.*”

Cu alte cuvinte, fie-care din sfera lui de activitate să-și înalte inima către D-zeu, să fie condus de un ideal mai înalt în perfecționarea profesiunii sale, pe ori-ce treaptă socială s'ar afla, fără a invidia pe nimeni și să aibă ferma convingere în puterea lui D-zeu și în bunătatea lui nemărginită.

Să fim însuflețiți dar de adevăratele precepte ale Mântuitorului, cari sunt: credința, speranța, dragostea, înfrânarea, milostenia și iubirea aproapeului, gândindu-ne că nu suntem de cât pulbere și cenuse, niște ființe efemere, ce trăim dintr'o zi în alta; să fim însuflețiți spre fapte bune, spre împăcarea cu D-zeu, spre iubirea aproapeului, spre liniștea conștiinței, că ne am împlinit cu sfințenie datoria și ast-fel fiind împăcați cu noi înși-ne, să răspundim sfânta pace pretutindenți și tuturor și mai cu seamă tinerei generațiuni, spre binele, fericirea și mărirea scumpei noastre patrii.

A. VÂNTUL.

Profesor la Seminarul Central din Capitală

DAR DE CRACIUN

Lilia e tristă. Lilia plânge, cu capul în mâini, ea suspină ca și un copil ce a primit o corecțiune pentru o greșeală.

Dar Lilia nu mai e un copil, acum câte-va luni a împlinit 17 ani.

Când ese pe stradă, tinerii ștregari își dă cu coatele și s'au găsit mulți o braznici, cari i-au șoptit din treacăt:

— Adorabilă.

De ce plângea Lilia?

Era tocmai în seara Crăciunului; părinții Liliesei așezase în salon, un splendid pom de crăciun, frumos împodobit, și încărcat cu multe daruri pentru toți ai casei.

Darurile fusese cumpărate cu cea mai mare discreție de părinți, și nu știa de ele nici Lilia, nici frații și surorile ei.

Era curioasă discuțiunea animată a copiilor.

— Mie îmi dă Moș Crăciun, o sabie.

— Mie o păpușe.

— Mie o carte cu poze.

Și fie-care apoi, își descria obiectele ce ar fi voit să aibă.

Numai Lilia, singură în camera ei plângea.

Frumoși-i ochi albaștri se turburase, și împrejurul pleoapelor se desemnau două cearcăne vinete de plins, de insomnie.

De ce plângea Lilia.

Oh! Doamne! la vârsta ei, e foarte simplu, dragutul zeu al iubirii rătașise în inima ei, una din nenumăratele lui săgeți.

De un an de zile, Lilia cunoștea pe

Dan, un tânăr simpatice, blajin, și care avea deja o carieră: era pictor și încă pictor de talent, cunoscut de toți.

Se vedeau aproape în fie-care zi și în fie care zi simțeau că nu ar putea trăi unul fără altul.

Dan îi mărturisise deja totul și Lilia se visase de nu știu câte ori, îmbrăcată în alb, gătită cu flori de lămâiță, și intrând mândră la brațul lui pe ușa bisericeii, abia făcându-și loc prin mijlocul mulțimei curioase.

Părintii păreau că vedea oare-care interes pe Dan, care nu avea de cât un defect, acela de a fi puțin cam timid, și defectul acesta încă nu era luat în răs de cât de camarazii săi.

Lilia considera buna-voința părinților către Dan, ca un fel de consimțământ tacit.

Dar iată că într'o frumoasă seară din August, Lilia așteptă zadarnic venirea obișnuită a lui Dan.—Trecu o zi, două, trecu o săptămână întreagă și Dan tot nu veni.

Lilia deveni tristă, fața i se pâlă; rămânea ceasuri întregi gânditoare, privind pe fereastra ce da într'una din cele mai șgomoase strade ale Bucureștiului.

Intr'o zi zise mamei sale, ca din întâmplare:

— De ce nu o mai fi venind d-l Dan pe la noi?

Dar mama Liliesei se mulțumi să suridă și să dea din umeri.

Intr'o seară, pe când Lilia ajuta pe sora ei să-și facă lecțiunile de pe a doua zi, fetița o întrebă:

— De ce nu mai vine d-nul Dan pe aci?

Lilia se uită la ea mirată și răspunse:

— Nu știu.

Fetița continuă:

— Eu știu că nu l'am mai văzut de două luni, de când a stat cu tata vre-o două ceasuri.

Lilia ascultă din ce în ce mai mirată. Nu-i veni însă să întrebe nimic și făcu lecția înainte.

Vorbele surorii sale îi sunau însă mereu în minte; acum era mai intrigată.

Ce-a putut vorbi tatăl ei cu Dan? De ce de atunci nu a mai venit pe la ei?

Oh! de sigur Dan îi ceruse mâna și tatăl ei îl refuzase scurt.

Nu cuteza însă să-și întrebe părinții, cu toate că ardea de dorința de a deslega această enigmă.

Și de atunci trecuse încă două luni.

Sosise ajunul Crăciunului, când cel mai sărac e vesel și sărbătorește nașterea Mântuitorului.

Iată de ce în ajunul Crăciunului, Lilia plângea, pe când afară, fulgi mari de zăpadă cădeau liniștiți, acoperind totul cu o mantie albă.

Nici zurgălăii saniilor, nici mulțimea care alerga de colo până colo, nu puteau face pe Lilia să se gândească la alt ceva, de cât la visurile ei sfărâmate și împrăștiate.

Și plângea, plângea mereu, ca un copil.

aducându-și aminte de Crăciunul trecut, cu ocasiunea căruia cunoscuse pe Dan.

— Lilia e gata tot, aide.

Și patru copii năvăliră în odaie, turburând pacea ce domnea.

Lilia se sculă după scaun, după ce-și șterse cu grije două mărgăritare, cari îi alunecă de-a lungul obrazilor.

— Lilica, ai ochi roșii.

— Lilica, de ce plângi?

— Lilica ești bolnavă?

Și copiii se grămădeau în jurul ei, trăgând-o de rochie, pe când Elisa, cea mai mare dintre ei, o mângâia pe obraz.

— Mă doare un dinte.

— Oh! ce urită boală, zise Alexandru.

— Mie mi-au căzut două dinți zise Irina, și nu m'au durut, mi-au rămas într-o prăjitură, mănâncă și tu una.

— Nu se poate, replică grav Alexandru, azi e post.

Lilia își potrivea puțin părul și înconjurată de cei patru copii, își făcu aparițiunea în salonul luminat ca ziua; gîndul însă fugea departe.

În mijlocul salonului un imens pom, luminat cu zeci de luminări mici și împodobit cu tot felul de cadouri.

Lângă pom un manequin acoperit cu alb.

Copiii ardeau de nerăbdare să-și vadă fie-care cadourile ce i va fi adus „Moș Crăciun“.

Părinții făcură distribuțiunea în mijlocul exclamațiilor.

La urmă, pe când copiii își încercau musicile, se jucau cu păpușile, sau priveau cărțile cu poze, tatăl se adresa Lilies zîmbind.

— Tu nu ești curioasă să-ți vezi cadoul!

Lilia murmură ceva neînțeles, și mai mult, îi venea să plângă de cât să suridă. De sigur, pe manequin se afla vre-o rochie.

Atunci tatăl înaintă spre manequin, luă brusc învelitoarea cea albă și... manequinul se mișcă, înaintează, suride.

Lilia simți un fior în tot corpul, sângele i se urcă în obraz luminându-i fața.

Manequinul era Dan, Dan care înainta spre ea zîmbind.

— Iată darul tău, zise tatăl.

Lilia era aproape să-și piarză cunoștința, i se păru că visează.

Dan o deșteptă din vis, sărutându-i mâna.

— Mai târziu Dan explică lucrurile.

Ceruse mâna ei, care-i fusese numai de cât acordată. Dan însă avea de regulat niște afaceri bănești în orașul său, așa că lipsi timp de 4 luni.

Intors cu câte-va zile înaintea Crăciunului, tatăl Lilies înscenase această surprisă.

Lilia primise cel mai frumos dar de Crăciun ce ar fi putut să viseze.

VICTOR I. ANESTIN

LACUL GEME

(Pe vapor.)

Din Geneva la Lausana
Trist e astăzi pe vapor,
Lacul geme sub talazuri
Cerul geme după un nor.

Peste tot melancolie!
Munții nveluți de ceață
Par ca umbre rătăcite
Fără suflet, fără viață.

Ploaia curge, vîntul bate,
Și vaporul în mișcare
Par'ar vrea ca să-l înghită
Valul spumegos și mare.

Iar pe călător, sărmanul,
Groaza apei îl coprinde
Și tristețea din natură
Și pe sufletu-i se 'ntinde.

Mie însă așa 'mi place! —
Căci ș'aci e poezie.
In frumos, ca și 'n urit
Un poet tot poate scrie.

CONSTANȚA C. CÂRLOVA.

DISTRUGEREA DATINELOR NOASTRE

Din an în an datinele, obiceiurile și credințele noastre, lăsate din bătrâni, își pierd tot mai mult din consistența lor, așa că, cel mult peste două generații, nici nu se va mai pomeni de serbările, cunoscute sub numele de Colinzile Crăciunului și ale Anului nou — dacă tot ast-fel vor merge lucrurile.

Astăzi chiar, în ajunul acestor două serbători, doar prin mahalale și prin sate se mai păstrează obiceiul străbun de a umbla cu colinda.

În orașe, și mai cu seamă prin străzile principale, nici nu se mai știe de acest obicei.

Bogătașii, închid porțile și nu lasă copiii, cari vin cu colinda. Cât despre I-rozi, Nunta țărănească, Steaua, nici nu se pomenește ca să se arăte prin străzile din centru.

Cu toate acestea, nu de puține ori auzim pe însuși bogătași, jeluindu-se că datinele, obiceiurile și credințele noastre strămoșești, se pierd din ce în ce. Și totuși când le amintești, că tocmai ei sunt cauza distrugerii acestor datine, se fac nizași, ca și cum nici n'ar fi vorba de dânșii.

Cu câte-va zeci de ani în urmă, spun cei mai bătrâni, îți era mai mare dragul să vezi în ajunul Crăciunului și al anului nou, cum poporul, păstrător pătimaș al vechilor noastre datine, colinda de la o laltă curțile boierești, și era primit cu multă tragere de inimă.

Căștigul material nu juca nici un rol în acele vremuri. I-rozi, Nunta țărănească, Steaua, Luceafărul și alte multe obiceiuri, erau privite ca o petrecere religioasă, iar nici de cum ca un mijloc de câștig.

E dureros de tot, ca aceste obiceiuri să dispară, și 'neă într'un mod atât de trist.

Și această pierdere a consistenței datinelor noastre, se datorește fără 'ndoială distrugerii credinței.

Mai înainte vreme, atât orașanul cât și țăranul, erau tot atât de credincioși. Amândoi păzeau sărbătorile, amândoi se duceau duminica și sârbătoarea la biserică, amândoi se 'nchinau cu aceiași religiozitate. Dar de când românul a început a se adăpa la școalele străinătății, de când a început să 'și îmbuibeze capul cu toate năzdrăvăniile panglicarilor apusului, de când își sacrifică tineretele pe altarul neurasteniei, de atunci și datinele strămoșești au început să se instrăineze, așa că astăzi feciorii bogătașilor de altă dată, nici nu mai știu de acele datine atât de sfinte.

Și 'n loc de I-rozi, Nuntă țărănească, Stea, etc., feciorii de bani gata voiesc să introducă obiceiurile Apusului.

Astăzi, în loc de acele petreceri, obiceiul lăsat din moși strămoși, avem la serbătorile Nașterii fiului lemnarului din Nazaret „Pomul de Crăciun“, obiceiul adus din țările catolice.

Boierii noștri de astăzi, în ajunul Crăciunului și al Anului nou, în loc să primească copiii care vin cu colinda, pe I-rozi etc., își închid porțile de fer, trag storurile groase de la ferestă, ca să nu se zărească nici o lumină, și petrec în jurul pomului, împrumutat de la catolici.

E dureros de tot acest fapt, dar așa este.

Câtă dreptate avea bietul Eminescu, când a scris întristătoarea doină:

„Și cum vin cu drum de fier

„Toate cântecele pier.

„Că nu mai pot străbate

„De atâta străinătate.“

Și acest lucru e cu atât mai trist și mai dureros pentru noi, cu cât ne bucurăm de atâta libertate și independență, neavînd nenorocirea ca să fim sub jugul străinului.

În Transilvania, unde Ungurii voiesc cu orî-ce chip să înlăture orî-ce urmă de sentiment și datină românească; în Bucovina, unde românii sunt așa de persecutați; în Basarabia unde Rușii își pun toate puterile pentru a slaviza pe români, în aceste provincii, zic, românul, cu toate necazurile ce le îndură, își păstrează cu multă sfîntenie obiceiurile, datinele și credințele lăsate de străbunii noștri.

Cu câtă religiozitate, cu cât respect, serbează Românii din provinciile subjugate, serbătorile Crăciunului și ale Anului nou.

Astăzi românii din România, par'că sunt cu totul străini, atâta dispreț aruncă asupra obiceiurilor, credințelor și datinelor, pentru care străbunii noștri au vîrsat riuri de sînge pentru a le apăra și a ni le lăsa intacte.

Și dacă nu ne vom trezi cât mai este timp, apoi, după cum spun la începutul acestui articol, nici două generații nu vor

trece, și nu se va mai pomeni ca în țara Românească au existat vre-odată obiceiul colinzelor, Irozilor și acelor-lalte datine și credințe la sfintele sărbători ale Crăciunului.

Dacă limba deosibește o națiune de alta, apoi nu e mai puțin adevărat că obiceiurile formează nota care caracterizează popoarele. Ele pierite, ușor e a se șterge și limba și a se adopta aceea a poporului ale cărui obiceiuri le măimutărim.

Destul ca franțuzeala care s'a lătit la orașe: trebuie să începem a fi iarăși români.

UN BĂTRÂN MOLDOVEAN.

LA CRACIUN

Cine nu așteaptă să vie sărbătorile Crăciunului? Bogatul ca și săracul, bătrînul ca și copilul.

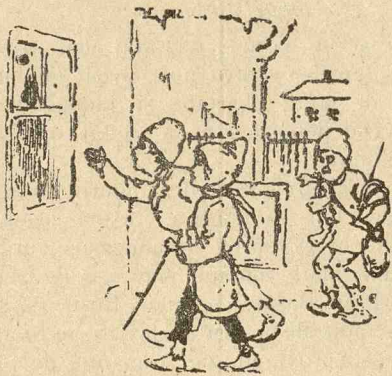
Cei bogați găsec un nou pretext să petreacă, cei săraci rămân și ei la vetrele lor, cunoscând câte-va zile pacea și odihna.

Bătrîni, lung privind focul ce pilpie în sobă, își aduc aminte de vechile timpuri, iar copiii... — ah! aceste sărbători sunt în adevăr numai ale lor — copiii așteaptă cu cea mai mare nerăbdare pe Moș Crăciun, care le aduce daruri de tot felul.

În ajunul Crăciunului, cete, cete de copii străbat strade întunecate și înghețate ale mahalalelor, mergând pe la fie-care ușe să strige:

Bună dimineața
La Moș-ajun,
Ne dați ori nu ne dați?

Și de obicei, nu casele cele mai umile închid ușile lor, s'ermanilor copii rebegiți de frig.

În fie-care căsuță, o bătrână cuvioasă, care a pregătit de cu ziua legendarii covrigi, nucii și mere, răspunde din odaia, unde abia luminează o candelă:

— Vă dau, vă dau. — Unele sunt și mai miloase, poftesc în casă micuții, cari port cu mândrie o imensă desagă pe după gât, și-i pune să-și încălzească mânuțele lor degerate.

În noaptea ajunului e un deliciu să rătăcești pe strade, ca să ascuți voci pițigăiate sau bași răgușiți, cari merg cu „Moș-ajunul.”

Se luminează de ziua, în orașe liniște supremă.

Prin mahalale a început însă să colinde dascălul bisericeii, urmat de un copil ce poartă icoana nașterii.

Din seara întâia a Crăciunului începe vicleimul și steaua.

O mare stea de hârtie colorată foarte curios, luminată cu ajutorul unei lumînări și pe care copiii o poartă pe strade cântând:

Cine poștețe
Steaua luminoasă
Și frumoasă.

Cei cu vicleimul au în fruntea lor Irodul și Paiața, cari de obicei sunt foarte răboinici, și vai de steaua care nu se înclină înaintea fahnicului vicleim.

Sunt mulți împărați, Irozii și multe caraghioase paete, care dorm în seara aceea, în camerele ospitaliere ale poliției.

Tot în vicleim sunt cei trei crai și un

inger, soldați, ciobani, cari cântă nașterea Mântuitorului ast-fel:

Mărire 'ntru cele 'nalte
Toate stelele se saltă
Saltă cerul și pământul,
Să laude tot cuvântul,
Întru cei de sus mărire.
Și pe pământ paciuire
La toți oamenii să fie.
De acum până 'n vecie

Și câte trele zile ale Crăciunului e nu-mai veselie și sgomot, acei cari locuiesc departe merg la ai lor, în orașul care s'au născut și au crescut.

Vai de acei, pribegi sărmanii, cari în aceste zile de sărbătoare rătăcesc prin străini, de multe ori fără foc și mâncare.

Crăciunul în Vechime la curțile domnești

„Datinele, poveștile, mușica și poesia, sunt arhivele popoarelor. Cu ele se poate reconstitui trecutul întunecat.”

A. Russo

Fie-care vreme își are obiceiurile sale, cari dispar lăsând loc la altele și or cine găsește tot mai bune obiceiurile din timpul său: de almintrelea ceia ce noi găsim natural, alții vor găsi ridicol și or care ar fi schimbările de datini în sărbători, sărbătorile vor rămâne în tot-dea-una, fazele de bucurie ale popoarelor. Lumea de azi e prea sceptică ca să-și poată da seama de bucuria ce simțeau cei vechi în sărbătorile mari. Crăciunul la curtea domnească, era sărbătorit mai mult ca saturnaliile din antichitate.

În ajunul Crăciunului, Vodă mergea la biserică, înconjurat de toți boerii curții; înaintea sa mergea marele spătar ținându-i buzduganul; alaiul său ținea de la palat până la ușa bisericii. O dată intrat în biserică, Vodă asculta toată leturghia și la sfârșit, după ce mitropolitul citește molifta colivei, marele visternic ridica voinicește tava cu colivă (un ministru de azi n'ar mai face una ca asta) și o presenta întâi mitropolitului și apoi lui Vodă. Apoi toți boerii sărutau mina lui Vodă, care dupe ce eșa din biserică era întâmpinat de plocoanele vânătorilor curței, înșirate pe macaturi în curtea bisericeii, ca cerbi, ciute, epurii...

Intrând în spătarie Vodă primește felicitările Mitropolitului și ale boerilor; acolo li se dau la toți cafea. După boeri vin Călugării, cu cântările cari la eșire sunt întâmpinați de velcămăraș ce ține punga cu galbeni, de bacșișuri....

În ziua de Crăciun, alaiul e tot ast-fel, numai că Vodă se gătește cu cabaniță (haină împărătească). În biserică stau cu lumânările aprinse în mâini și el și boerii. După terminarea slujbei se duce înconjurat de toată boerimea la spătarie, acolo marele paharnic, îmbrăcat în caftan și înfășurat de sus până jos în tafta roșie, presintă lui Vodă și Mitropolitului vutcă și cofeturi, apoi li

se da și boerilor. Era mare lucru a lua vutcă de la Vodă, pe care lăutarii o găseau de o potrivă cu amorul!!

Cine la amor nu crede
N'ar mai călca iarbă verde

Amorul când se 'mpreună
Parcă bei vutcă d'a bună

Apoi așezându-se cu toți la masă, li se aduceau de către marele Clucer mezelicuri din beciurile domnești, după care li se da câte un coboc de vin și iar cu toți sărutau mâna lui Vodă.

În fine se începeau și paharele pentru închinăciune. Cel întâi era Mitropolitul, iar după el protopsatul cântă condacul și apoi venea rândul lui Vodă, care ridicând paharul, se și auzea bubuitul tunurilor, după care începea meterhanaua (orchestra musicală) și de aci să te ții traiu și berechet! Protopsatului i se da un pahar de vin, în fundul căruia se punea câți-va galbeni. Meterhanaua nu mai înceta, căci lăutarii țigani erau mulți și bietul Vodă prindea chef și vrând nevrând trebuia să auză orațiuni și cântice cam de felul următor:

Măria ta! nu te supăra
Ci fii bun a ne asculta;
Îți vom spune cam multe și mărunte
Dar tot lucruri plăcute,
Să fie drag or cui să ne asculte.
O sută de ani să domnești,
Pe dușmani să i biruești,
Pe vrășmași să i pedepsești.
Pe Turci
Să-i puî în furci,
Pe Tătari
Să-i puî în pari,
Pe Lehi și pe Cazaci
Să-i dai la draci,
Pe Unguri și pe Nemți
Tot acolo să-i trimeti;
Și așa mai departe
Ca toți să și aibă parte,
Și așa înainte
Ca toți să se nvețe minte
Și așa, rânduri rânduri,
Ca toți să se pue pe gânduri
Dar cu Moldovenii tăi
Măcar de or fi răi
Măria ta să fii bun cu ei,
Și de oi vedea unii și desculți
Măria ta tot să-i ascuți,
Căci norocul e cam năzdrăvan
Face multe posne într'un an,
Și țara e cam nebună
Face multe posne într'o lună, —
Ba la în demână
Și într'o săptămână,
Iar de nu te oi păzi
Chiar într'o zi
Multe ai auzi
Și de ai zice „lasă-mă să te las“
O s'o pățești și într'un ceas.

Pe de altă parte Doamna petrecea și ea cu jupănesele în alte camere, nu se lăsa mai pe jos. Da și ea vutcă și cofeturi la (cucoane) jupănese; inchina și ea pahare. Și marea logofoteasă îi

răspundea la închinăciune, și după vutcă i se săruta și ei mâna de către toate jupănesele,

Către seară se începeau jocurile, Doamna cu Doamna și boerii cu jupănesele. Toate aste petreceri se urmau trei zile cu variantele lor.

Ce ne păstrează secolul viitor, ce surprize? nu știm. În or ce cas însă alaiurile și chefurile de la Curțile domnești și boerești vor rămâne de pomină. Amintirea despre datinele frumoase, va fi cu atât mai scumpă, cu cât cineva va avea o natură mai aleasă. Și cât timp un popor își păstrează obiceiurile cele bune și credințele strămoșești, el merită să trăiască. Căci numai în religie se poate găsi limanul ce în zadar se caută pe pământ.

PAUL PANAITESCU.

Testamentul unui excentric

In no. viitor vom începe a publica romanul cel mai de sensație și mai nou al celebrului scriitor J. Verne cu titlul de mai sus.

Testamentul unui excentric

nu este numai o înșiruire de scene pline, de cele mai interesante peripeții dramatice, cu efecte senzaționale, dar e o povestire cu un fond științific, căci cititorul se va plimba împreună cu eroii care urmăresc averea de

240.000.000, lei

ce o lasă ca moștenire un excentric american, prin mai toate statele și orașele Americii de nord.

Testamentul unui excentric

va apare în 15—20 numere, cu numeroase ilustrații, după chiar original, și va fi așa fel tradus ca să fie pe înțelesul tuturor.

VACANȚA CRĂCIUNULUI

Nicolae „cu barba albă și maare, maare...”

Zilele par lungi, lecțiile rămân neînvățate și câte un profesor rău, care poate n'a simțit nici o dată farmecul vacanței, înșiră în catalog note rele. Dar grija și frica au perit căci s'a strigat prima „Pe-

trecere bună” profesorilor de gimnastică și desen, cari intră numai o dată pe săptămână în clasă.

În fundul clasei a cincea, senatorii — colegii cei mari, cu mustați, cari vorbesc de multe ori, lucruri de cari noi, picii, ne rușinăm—se căznesc ca să organizeze un cor pentru Moș Ajun.

Între senatori și picii nu e numai bariera vârstei, dar și invidia care face pe unii să urască pe cei lalți, mai toți repetenți, că i-a ajuns și jena celor lalți, de a fi priviți ca niște copii.

Cei din fund, povestesc unii altora scene pipărate din ajunul anului trecut. Picii își ascut urechile și din câte o vorbă prea tare spusă restabilesc niște întâmplări bizare și obscene; iar când unul se apropie prea mult de fund e gonit cu vorbele „nu e de seama ta, mucosule”.

Câtă caznă până se învățară câte-va cântece. Unii susțineau ca să se învețe și *Simptomele de adormire*, alții:

— *Pre stăpanul nostru*, că o să mergem și la Mitropolitul.

Danilă, un tenor falnic, propuse ca să se cânte și *Trăiască regele*.

Spiritele erau împărțite și când baritonul Nicu „cestorul material” al clasei și șeful corului voi să facă o *repetiție generală*. Victor și Cristake începură să cânte pe *Margareta*.

Din cauza marelui gălăgii, produsă între orele profesorilor de coriști, Gagiul, directorul, de multe ori intra în clasă, trântind ușa de perete și pedepsea pe unii cu câte o oră de carceră. O dată a oprit întreaga clasă. Atunci coriștii cântară și mai tare, iar picii se jucară nebuneste „d'a focul” și gălăgia fu atât de mare, că directorul trimese servitorul să le dea drumul d'abia după zece minute de arest.

Ultima zi fu trecută într'o complectă zăpăceală și ultima oră fu a *Chiorului*, cel cu muzica, profesorul cel mai nesuferit și caraghios din toți. Invoiala fu ca imediat ce se va striga catalogul, să i se zică „Petrecere bună”.

A intrat în clasă, cestorul a strigat catalogul și băeții se sculară în sus strigând „Petrecere bună”. Chiorul a tremurat din cap, a sășuit și vru să strige la lecție. D'odată însă se ridică în sus și pe când se uita în banca întâi la mine, cu degetul arată amenințător în fund. O cioacă de hârtie aruncată din fund, după ce izbise tavanul, căzu în capul vecinului meu de bancă. De aci un ris infernal.

Cu toată severitatea ce desfășură Chiorul, liniștea nu se restabili. În fund coriștii, cu capetele ascunse în bănci fredonau primul vers din *Deșteaptă-te Române*, urmat de un refren nesfârșit de „zumba, zumba, zumba”; cei din mijloc băteau tactul, lovind din pupitre, cei din față stăteau zmirna, iar cestorul la spatele Chiorului care înmărmurise în picioare, bătea măsura cu mâna și ce demult mi se par toate astea...

20 Decembre 1899

E. STELIU.

Metafisica Poporului Român

Colindă (Corindă)

Colo 'n sus spre Răsărit¹⁾
 Stea galbină s'a ivit;
 Dar aceea din e stea
 Ci-î o dalbă monăstire.
 In mănăstire cine-și cântă?
 Nouă Popi, nouă Dieci²⁾
 Și pe atația Patrierhii (Patriach)
 Slujba sfântă cine-o ascultă?..
 Ascultă-o maică sfântă,
 Maică sfântă cu fiu sfânt
 Fiul plânge numai tace
 Maică nu știe ce să face.
 Dar maică din grai grăi:
 — Tacî fiule, tacî, dragule
 Că maică ție țî-a da
 Două mere, două pere
 Două țate albe a mele
 Și ti-î juca 'n sân cu ele.
 Fiul plânge numai tace.
 Maică nu știe ce să face:
 — Tacî fiule, tacî dragule.
 Că maică ție țî-a da
 Scaun jadetului.³⁾
 Macău botezului,
 Din scaun ai judeca
 Cu macău⁴⁾ ai boteza⁵⁾

De la Filip Orofreiu din Orăștie jud. Hunedo-
 rei, Transilvania. Etate: 59 ani.

ST. ST. TUȚESCU

IN NOAPTEA SPRE CRĂCIUN

Ninge, ninge și zăpada se așterne puzderie. Din spre răsărit suflă un vînt năprasnic, ce împrăstie și cenușa din vatră. Dealurile și văile par învaluite într-o mantie albă, iar în codru, dragul codru, a jale doinește viforul prin crengile uscate ale copacilor. Lupii, flămânzi, întovărășiți mai mulți la un loc, dau, noaptea, ba chiar și ziua miază-mare, tiroale prin margina satului, doar vor găsi câte-ceva de ale mîncării.

În sat e o mișcare neobișnuită: e ajunul crăciunului. Toți, umblă în toate părțile, ocupați de sărbătoarea nașterii fiului lemnarului din Nazaret. Copiii neastâmpărați, cum sunt, se 'ndeletnicesc, unii cum să ureze, alții cum să tragă buhaiul, alții cum să pocnească din bice mai bine.

Singur numai, băiatul Radu al lui Moș Anton pădurarul, stă trist, vâghind la căpătâiul surioarei lui, bolnavă de vre-o lună de zile. A fost doctorul prin sat, au arătat-o, i-a dat niște prafuri amare, dar zadarnic; boala mergea înainte și biata Mărioara se stingea din zi în zi. Pe afară, s'auzeau pocnete huetul buhaiului, și gălăgia băeților și

1) Refrenul „Mărul lui Dalion“ se repetă după fie-ce vers.

2) Diaconi.

3) Judecătorului sufletelor.

4) Buchetul de busuioc cu care botează Popa.

5) Fie-care colindă își are vîersul (melodia) seii original.

a fetelor din sat. Radu, asculta indurerat, și îi se rupea inima că nu-i surioara lui sănătoasă, ca să se poată duce și el cu „Florile d'albe“...

Afară, începe a se întuneca, vuetul devine din ce în ce mai mare. Mărioarei îi e reu și biată măsă a dat fuga până la moașa satului, ca s'o cheme ori să-î deie vre-un leac pentru Mărioara. Moș Anton, ie dus prin sat, ca să înghebe câte-ceva mai bunîșor, pentru zilele Crăciunului. Radu, rămîind singur cu surioara lui, se căznea s'o înveselească, doar o va face să-și mai uite de chinurile boalei

Mărioara însă, slăbea văzînd cu ochii; când intră maică-sa cu moașa, în casă, biata copilă era așa de slăbită, că nu mai putea să grăiască nimic. Moașa, se apropie de copilă, îi puse mîna pe frunte, o întrebă binișor ce-o doare, dar nici un răspuns, de cât niște gemete slabe, eșite din pieptul hărbuit al bieteii fete.

— Ce zici, mamă moașă, mai scapă oare Mărioara?

— Să deie domnul, dar tare e slăbă... Ia, vezi, mai bine să ai vre-o lumînare l'a 'ndemănă, căci, nu se știe ce se poate întembla.

Mama Mărioarei, auzind pe moașă, vorbind așa, nu-și mai putu ține plînsul, și isbucni în hohot. Atunci, iacă și moș Anton, intră pe ușă, aducînd o mulțime de bunătăți, așa cum se cuvine ori-cărui creștin, să aibă în ziua în ziua de Crăciun.

— Cum îți mai este, Mărioară? o întrebă bătrînul; Mărioara nu răspunde nimic.

— Se duce, fata o prăpădim, Antoane... Dă fuga la popă și adu-l să-î deie sfînta împărtașanie, ca să nu moară ca un păgân.

Ochii lui moș Anton se umplură de lacrimi, scoase un oftat dureros și eși pe ușă.

După vre-un cîas se întoarse cu preotul, dar era prea târziu. Mărioara își dădu-se sufletul, în brațele maică-sei; moașa aprinse lumînarea de la paște, și căuta să mîngăie pe mama fetei. Radu, sta, tot la căpătâiul sorei-sa, și privea ca impietrit, la trupul inlemnit și rece ca ghiata al surioarei lui.

La geam, copiii cântau:

„Sculați, sculați, mari boieri,

„Florile dalbe!

„Că vî vin colindători,

„Florile dalbe! (etc.)

A doua zi de Crăciun, Mărioara fu dusă la groapă; tot satul o petrecu, și o plîngea, că bună și 'ndatoritoare, fată mai era.

Și așa, s'a stins, biata Mărioară, tocmai în ajunul nașterii fiului lemnarului din Nazaret.

• 1899

ION DAFIN.

O SCRISOARE REGALA

Talentata și distinsa poetă D-ra Elisabeta M. Z. Ionescu, colaboratoarea noastră, trimițînd Augustei Scriitoare Carmen Sylva, grațioasa noastră Regină, voiumul domniei sale „Din Clipele Vieții“, a avut plăcerea să primească de la Majestatea Sa, prin intermediul Doamnei Olga Mavrojéni, marea damă de onoare a M. Sale, scrisoarea de mai jos, din care reese bunele sentimente ce Suverana-poetă poartă D-rei Elisabeta Ionescu:

Domnișoară,

Primind noua D-voastră lucrare, „Din Clipele Vieții“ am onoarea a vă înștiința că le am înmănat M. S. Reginei, și sunt însărcinată a vă aduce vîile mulțumiri ale Majestății sale, pentru frumosul volum de poezii, care a interesat foarte mult pe M. S. Regina.

Primiți, Domnișoară, asigurarea considerațiunei mele.

OLGA MAVROJÉNY

POMUL DE CRACIUN

— Legendă Germană —

De mai mulți ani, Gottlieb, un sărac tăctor de lemne și cei doi copii ai săi «Hans și Gretchen» locuiau într-o casuță sărăcăcioasă, situată pe un delușel, în apropiere de Pădurea Neagră.

În fie-care dimineată, Gottlieb făcea pe vatră focul, pentru a-și prepara prînzul, și când cea d'înăi rază de lumină se arăta pe coline, el lua toporul și pleca în pădure ca să lucreze, lăsându-și copiii singuri, dormind.

Hans și Gretchen erau buni și ascultători, când se sculau regulau prin casă, și aprindeau focul, pentru ca tatăl lor venind de la lucru, să găsească cald; iar când Gottlieb se întorcea seara obosit de muncă, dragălașii săi copii îi eșeau înainte de l primeau, întrecîndu-se care să spue mai întai, ce făcuse în timpul absenței sale.

Intr'o noapte de iarnă, pe când cei doi copii stăteau lângă foc, așteptînd pe iubitul lor tată să se întoarcă de la pădure, și vorbeau de scumpa lor mamă, moartă la aniversarea nașterii Măntuitorului, — de cântecele de Crăciun cum și de frumoasă istorioară a «micului Christ» deodată auziră pe cine-va bătînd în ușe; deschizînd-o găsiră un copilăș sărăcăcios îmbrăcat, desculț și tremurînd de frig, care cum îi văzu le zise: «Mî-e frig și foame, lăsați-mă să intru!» Copiii l' introduseră în casă, l' încălziră pe lângă foc și l' deteră din mîncarea lor, pîne și lapte și apoi l-au culcat pe patul lor.

Dimineata a dispărut fără a fi observat.

Adese-ori copiii, vorbeau în cursul zilei despre sormanul copil, mirîndu-se când și cum a plecat și dacă în seara următoare va găsi și în altă parte toate cele necesare cum găsise la ei!?

Vorbind ast-fel s'a inserat. În mijlocul întinericului auziră o muzică și mai multe voci cîntînd cel mai frumos himn al Crăciunului «Pace pe pămînt și voe bună între oameni».

Deschizînd ușa, văzură o ceată de copii venind în spre ei, unii aveau instrumente musicale, iar alții ramuri de brad. În mijlocul acestor copii se afla și

micul lor oaspe, dar acum era bine îmbrăcat, iar împrejurul capului avea o mulțime de raze luminoase, cari formați o coroană. El ducându-se lângă cei doi copii le zise: „Sunteți foarte buni și „milostivi, căci v'ati privat de cele necesare pentru a ajuta pe un sărman strein „perdut“. După aceste vorbe, înfigând în pământ o ramură verde de brad, mai zise: „Aceasta va crește din an în an și la fie-care Crăciun, o să găsiți câte ceva, care să vă facă fericiți.“ Apoi mângâindu-i s'a dus.

Această ramură a fost cel d'ntâiu pom de Crăciun. De atunci în fie-care dimineață a Nașterii Mântuitorului, pomu se găsea încărcat cu diferite bunuri, haine călduroase pentru Gottlieb, haine, ghete cărți și diferite jucării pentru copii. Aceasta se repeta în fie care an și când Hans și Gretchen au devenit mari au văzut că micul lor oaspe nu era altul de cât «micul Christ».

LOCOT. I. ACHIMESCU.

CRĂCIUNUL LA NORWEGIENI

În Scandinavia, sărbătorile Crăciunului, au păstrat, poate mai mult de cât în altă parte, tradițiunile păgâne, de cari e legată această sărbătoare. În adevăr, sărbătorile lui *Odin*, erau celebrate, prin prânzuri, udate (cam în abundență) cu băuturi, prin jocuri, aclamațiuni cântice în onoarea noului soare, ardere de lemne enorme în vatra familiară, un schimb dedaruri, etc. Același lucru se întâmplă și azi.

În Norvegia, modul original de a oferi daruri de Crăciun, constituie unul din spectacolele cele mai vesele, ale acestei sărbători. Cel ce dă darul, îl înfășoară într'un ghem de paie sau de fân și îl vără într'un sac plin cu paie de ovăz; la momentul oportun, el se duce pe ascuns, și atarnă sacul sau pachetul său de-asupra ușii persoanei, căreia îi oferă darul. Când această persoană, se întoarce acasă, sacul sau pachetul îi cade în cap, spre marea bucurie a conspiratorilor, cari s'au ascuns în apropiere, ca să privească rezultatul plăcutului lor atentat. Toți se aruncă atunci cu sgomotoase hohote de râs și cu strigăte de veselie, asupra corpului delict, care e sfâșiat și căruia i se face în grabă autopsia. Când s'a găsit obiectul căutat, se schimbă pentru noul an, sărutări și urări, ce nu se mai sfârșesc.

Dacă e vorba de un sac cu paie, în loc de un pachet, efectul este mult mai înveselitor; poate nu pentru acela căruia îi cade în cap, căci el se găsește îndată înconjurat de un nor de praf, bucățile de paie i se lipesc de păr, de barbă, de haine, și dacă nu-i intră nici una în ochi, trebuie să se socotească fericit. Dar darul oferit într'un mod atât de curios, îl consolează de micile miserie suferite.

Nici nu trebuie să mai adaog, că copiii, în această veselie cam brutală, ocupă locul de onoare, și că ei se folosesc de ea cam peste măsură.

După ce s'a sfârșit cu împărțirea darurilor, încep *Julebukker*, și reprezentațiunile *Juebeg* sau pantomime de Crăciun. Aceste spectacole ne amintesc *Misterele* din evul mediu, ele au de scop, pe lângă amuzarea spectatorilor, compuși în mare parte din copii, și păstrarea vechilor legende. Acestea sunt felurite piese, în legătură cu fapte istorice sau legendare, și întovărășite sau urmate de bufonerii, fără nici o pretențiune arheologică.

Dar un obicei adevărat încântător și poetic, particular Crăciunului norvegian, e următorul: Norvegienii, trebuie amintit, sunt renumiți prin marea lor ospitalitate, atât de mare,

în cât pun toată casa lor la dispozițiunea streinilor: dacă vre-un strein, dorește să rămâie mai mult timp într'un sat, n'are de cât să ceară ospitalitate, la toate casele pe rând, fiind sigur că va afla tot-d'ama primirea cea mai cordială. De Crăciun, această ospitalitate se întinde și la micile păsărele înghețate de frig și lihnite de foame. În acea zi norvegianul ar prânzi rău, dacă ar ști, că acești încântători colindători ai aerului, mor de foame în același moment.

Prin urmare, în ziua de Crăciun, șeful familiei se urecă pe acoperișul casei, și atarnă la un loc înalt un snop de grâu, pentru ca micile păsărele, să poată și ele sărbători Crăciunul, amestecând concertul cântecilor lor cu strigătele vesele din interiorul casei. Și fiți siguri că vin multe păsărele; de-abia e legat snopul și sârmanele, se reped îndată asupra lui, din toate părțile orizontului. Iar meseni, în sala iluminată de enormul foc de Crăciun, întrec din când în când, sgomotoasa lor veselie, spre a asculta, cu cea mai mare satisfacțiune, dulcele concert de afară.

Cititori iubiti, în ziua de Crăciun, când veți sta într'o odăită curată și caldă, în jurul unei mese cu bucate gustoase, aduceți-vă aminte și de bietele păsărele, cari mor de foame și imitați pe Norvegieni. RHEIN

FOAIA POPULARĂ

Care intră la 1 Ianuarie în al III-lea an al existenței sale.

își mărește formatul

conformându-se ast-fel unei promisiuni anterioare.

Nu mai acei dintre scumpulii noștri susținători abonați și cititori — cari ne-au urmărit activitatea de la apariție, știu câtă rivnă am avut a îmbunătăți mereu această foaie, ajunsă azi, după eforturile eroice ale celor cari au condus-o, răspândită în toată țara.

Fără îndoială că lipsurile sunt încă multe și nu toate numerile sunt la înălțimea celor ce am vrea noi să dăm, acelor care ne incurajază, dar ce vreți sunt în drum atâtea pedici că nu le poți ori câtă bună-voință ai avea, înconjură pe toate.

Tot ceea ce putem mărturisii, și aceasta o facem cu cea mai senină liniște sufletească, este că idealul nostru n'a fost un câștig bănesc, nu a face o tarabă din această foaie, ci a o ridica la o tribună de lumină și adevăr — mai cu seamă pentru populațiunea rurală.

De aceea am căutat a uni utilul cu plăcutul, de aceea am dorit a ne pronunța sincer și desinteresat asupra tuturor marilor chestiuni; de aceea am trimis foaia gratis la mai multe școli rurale și la multe biblioteci.

Că sau gasit mulți să ne recunoască strădania noastră c credem și o judecăm acesta, dupe faptul că, cei care ne au citit de la început, au găsit cu cale să ne citească și în anul al II-lea, iară foarte mulți căroră le exprimăm iarăși recunoștința noastră. — ne-au recomandat și altora

Fără sprijinul nici unui guvern, nici unui personagiu politic, nici unui Mecena. „Foaia Populară“ s'a născut prin voința și forțele ei însăși, a trăit așa, a progresat grație însă sprijinului dat de cititori și va merge tot înainte, tot înainte.

Menirea ei este să pătrunza în toate satele, să răspândească lumina — azi slabă, mâine mai puternică, să încălzească sufletele celor cărora e adresată.

În așa fel vom căuta, pe cât vom fi mai mult incurajați pe atâtea să prosperăm.

Azi în 8 pagini mici, de la 1 Ianuarie mai mari, vom mări formatul, vom adăoga la pagini ce vremea, vom îmbunătăți mod de redactare ca să putem complăce tuturor celor care sunt sprijinitori noștri.

FOAIA POPULARA

De ce ¹/₁₄ Martie?

Toată lumea a văzut în unele calendare pe anul 1900, o dată de 1 Marte stilul nostru, coincidând cu data de 14 Marte stil nou, și urmînd ast-fel pentru cele l-alte luni, în loc de ¹/₁₃ cum până acum fusese.

Calendarul Gregorian, rămâne cu începerea echinocsiului de primăvară cu 13 zile în urma calendarului Iulian, în loc de 12.

Una din pricinele acestei modificări este greșita alcătuire a celor două calendare: anul 1900 este un an bisect, deci luna Februarie are 29 zile după calculele calendarului Gregorian, pe când dupe calculele calendarului Iulian, luna Februarie rămâne de 28 zile de unde data de ¹/₁₄ Martie în calendarul nostru.

Ceea ce e grav în această cestiune — și ce trebuie să accelereze lucrările pentru unificarea celor două calendare, este faptul, că greșirea calendarului așa numitului crug lunar, va repezi creșterea cu o zi a calendarului nostru din 44 în 44 ani,

E. C O U R I

Cu deosibită plăcere anunțăm logodna amicului și vechiului nostru abonat, distinsul avocat d. Pantelimon A. Ionescu, cu gingașa domnișoară Marie Al. Chirișescu.

Urăm toate mulțumirile tinerei perechi.

Crăciunul la Romîni din Monastir

Ar trebui să cunoască cine-va dialectul Macedonean să se deprindă cu simplele moravuri pentru ca să înțeleagă și să simtă plăcerea și mulțumirea sufletească, ce o simte românul din Monastir, în ajunul Crăciunului.

De veacuri subjugat, în ori-ce moment de disperare, când bunurile lor: casă, masă și chiar viața le-au fost în pericol, singurul refugiu, singura mângăiere, n'a găsit-o de cât în sânul religiunii.

Ast-fel se explică, cum acest popor a rămas din cale afară religios și la zile mari, cu o mândrie legitimă, cătă să arate străinului că religiunea lui Christ, e mai presus de cât a lui Mahomet.

De aceea să'l vizităm în ajunul Crăciunului și în cursul sărbătorilor, și să vedem cum serbează nașterea Mântuitorului și cum petrece?

Să trecem mai întâi la copii. Etatea priincioasă, care face să simtă tot omul, că la Români e mare sărbătoare, este de la 10 ani până la 15.

Toți copiii în această vârstă, fără deosebire pe clasă, se adună în grupe după suburbie. Cel mai mare își ea angajamentul a-i conduce la colinde.

La 12 din noapte, zice conducătorul la mine acasă.

Apoi se răspâdesc, fie-care la locuința sa, spre a se găti de expediția nocturnă.

E atât de mare dragostea colindei — în că copii atipese cu *trastul* de gât și cu *bu duganul* (măciuca) în mână — iar în picioare încălțați în cisme roșii.

Între orele 11 și 12 din noapte, până aci tăcute, devin sgomotoase și

bursc: vocele a sutimi de copii, răsuna în înținderea nopții prin tradiționalul: *colinde colinde!*

Felinarele din mâinile fie-căruia dau nopței un aspect venețian 1) apoi pocniturile buzduganelor de porțile fie-căruia, te asurzesc.

Cei mai ștregari — frâng adesea și belciugele de fer, dar nimeni nu se supără, ei văzând chiar poarta spartă, gospodarul zice evlavios: „a sosit Crăciunul; de ger a vrut să-mi intre în casă și nu m'am grăbit să-i deschid, și de aceea mi-a spart poarta” și încheie: *fie intru mulți ani!*

La poarta fie-căruia se găsește câte un grup de zece pînă la doi-spre-zece copii și ciocănind cu buzduganele anunță sosirea lor pripornite:

*Him picurari, Suntem păstori,
Ghinim, ghinim, Venim venim,
S' va harisim: Sa va inveselim:
Născu Hristolu Născut-a Hristos
Tru pârhnia băului, Ineslele bouului jos*

Apoi mai departe:

*Colinde colinde, Colinde colinde,
Țarova godina In anul împărațesc
Dă-mi una culacă Dă-mi un colac
S' ta bănează vaca Să-ți trăiască vaca*

Cuvântul: *țarova godina*, e slavon, însemnează un împărațesc, adică anul nașterii.

Colindele se cântă în mai multe variante dar mai în toate se văd elemente slavone.

Varianta de mai sus am cântat-o și eu cu copiii.

Acum să vedem cum sunt primiți colindarii în casele oamenilor?

Aci e ceva simplu, dar e grațios.

De obiceia fetele întâmpina pe colindari. Și iată ce fel se face primirea: fie-care român, ori cât de strămtorat ar fi el, în ajunul Crăciunului se pregătește de cele necesare, spre a primi colindari.

În prispa casei luminează un felinar. De o parte, pe o laviță, se află dispuse în șir, mai multe străchini, pline cu: colaci, castane, mere pere, hurmale, nucii, stafide, rodii alune și alte fructe de ale locului, eftine, scutite de vămile streine.

Dacă capul familiei are mai multe feate, fie-care se simte fericită să servească pe colindari, introducând în săculețele lor cu pumnul din acele fructe.

Un „ura-a” „s'bănați (să trăiți” la mulți ani) se aude ea dintr'o singură gură și colindarii es în ordine dintr'o curte, pentru a vizita pe cele-lalte.

Colindarii, dupe ce și-au umplut traista, se repede într'un suflet pe la casele lor, lasă colindele acasă apoi iar pornesc, iar de astă dată nu se mai pot regăsi ci se asociază cu noi tovarăși, colindând până se crapă de ziua.

Se luminează de ziua, când lumea se întoarce de la biserică.

De aci înainte orașul reintră în tăcere, fie-care se află în căminul său, ca să petreacă în familie.

La masa, (mesele sunt rotunde și rezemate pe picioarele scunde, ast-fel că persoanele stau pe jos cu picioarele încrucișate „turcește”) capul familiei se închină, după care urmează cei-lalți, bine cuvintează bucatele, iar copiii înainte de a începe măncarea se scoală fie-care după cum i-e vârsta „ărută mâna membrilor familiei, apoi se așază respectoși pe la locurile lor.

După ce s'a terminat cu masa, fie-care își are pregătit uvertura sa de cântice naționale.

Se știe că unul va începe, iar restul îl va însoți tinând isonul. Din impericherea voicilor, păstrând fie-care scara sa, ca și cum ar fi fost bucată mult studiată, rezultă un fel de armonie de orchestră sau simfonia unui or.

lija turcească oprește circulațiunea în timdacă umbli fără felinar.

Ori ce melodie înclină spre muzica orientală și cei se cunosc valoarea ei, i pot aprecia efectul.

Dar să eșim puțin din casă afară, să vedem ce se petrece pe strade în timpul zilei?

Rolul colindarilor cum il reia „babarii”

Ce sunt acești „babarii”? Ei sunt un fel de comici populari, în vârstă între 20 și 25 de ani. Rolul lor este de a face poporul să petreacă.

Ei sunt îmbrăcați în piele de animal. Unul e adăpostit sub pielea ursului (vătaful); al doilea sub pielea cămilei, iar al treilea sub acea a vre-unui asin — sau catâr.

Ursul bate daireaua (un fel de tobă mică) cămila și măgarul joacă majestos; poporul rade, aplaudă; ei toți știe că e la crăciun.

Ursul după ce s'a convins că poporul a petrecut în de ajuns, cu înaltă plecaciune, înmde daireaua fie-căruia creștin — care a făcut haz pentru un gologan și fie-care își dă obolul.

Babarii cutreeră în timp de trei zile tot orașul.

Ei adesea ajung spaima copiilor mici, cu care muma i sperie: „Taci că ghine babarul!”

Să trecem la sexul slab.

Fetele celor mai săraci, în haine de sărbătoare, se strâng patru-zeci până la cincizeci la reserueiri.

Aci se țin de mână șir ast-fel că strada e baricadată. Ele observă din depărtare apropierea drumețului.

Și după cum e vârsta și infățișarea, îl întâmpină cu cântecul tieluit, de mai nainte, pentru ori ce vârste, la șezătoare.

Drumețul înainte de a desface lanțul, aruncă cât i-e voia, câți-va gologani la spatele lor, ele-i deschide drumul și-l petrec cu zâmbete atât de blânde!

Ast-fel se petrec de sărbătorile Crăciunului prin Monastir.

Cu deosebire durere anunțăm încetarea din viață a unui distins scriitor român, savant profesor și om de inimă, Bonifaciu Florescu, vechi profesor la liceul Sf. Sava, retras în timpul din urmă, din cauza unei maladii incurabile.

Bonifaciu Florescu a însemnat mult în literatura românească și a contribuit la îndrumarea ei pe calea formei corecte.

Om care a trăit toată viața prin nervi și pentru nervi, era fatal să moară de istovirea lor.

Intr'unul din No. viitoare dând fotografia lui Bonifaciu Florescu, vom spune mai multe despre acela care nu mai e.

CIRCUL SIDOLI

Bunul sentiment se revoltă când asistă la o reprezentație a circului de bălci, numit Cesar Sidoli.

Așa, nu mai departe, Vinerea trecută n'au dat un no. din program fiind-că... așa a vrut d. Director.

Cinematograful e o prostie fără seamăn cu care d. Sidoli face reclamă giuva giului Radivon, Antreprizei barometrice din str. Academiei, Dricarului Costescu etc. etc.

De alt-fel, publicul român s'a cumințit, dovadă că, afară de cei 30—40 cu bilete de favoare, nu erau în toată baratca lui Cesar Sidoli de cât vre-o 10 galeriani și alți din stale.

Vom reveni.

CĂRȚI NUOI

In atelierile imprimeriei noastre s'au tipărit actualmente următoarele uvragii:

Codru și singurătate (poesii) de d. G. G. Crăciunescu, talentat și vechiul nostru colaborator.

Drăguțe, versuri și prosă, de d. P. M. Radulescu-Micșunesti, cunoscutul scriitor și colaboratorul nostru vechiu.

Buletinul Soc. studenților în medicină, publicație științifică, pusă sub direcția energicilor membrii ai comitetului directiv al societății studenților, dd. H. Botescu, președinte, D. Ionescu, secretar general și M. Jottu, secretar.

Un volum de peste 130 pag. cu ilustrații. Abon. 10 lei pe an.

TIPOGRAFIA ZIARULUI

„FOAIA POPULARĂ”

fondată în anul 1899

CU DOUĂ MAȘINI

și litere din cele mai renumite fabrici

Execută:

Tot felul de lucrări de lux

TESE DE LICENȚĂ ȘI DOCTORAT

Reviste și ziare. Cărți de viciată.

Bilete de logodne și cununii

AFIȘE, CIRCULĂRI, ETC.

PREȚURI EFTINE.

INGRIJIRE ÎN TIPAR

STR. ACADEMIEI 37, CAL. VICTORIEI 74

BUCUREȘTI

De sărbători beți:

Bere de Bragadiru

cea mai sănătoasă și recomandabilă dintre toate similarele.

VIN DE LA ȘTEF. ARDELEANU

— DEALUL ZORILOR —

Curat, natural: 10 lei decaltru

— CALEA VICTORIEI 107 —

CHIRURG-DENTIST

NIC. MARIESCU

DE LA FACULTATEA DIN PARIS

CALEA VICTORIEI 51. PIATA TEATRULUI NAȚIONAL

LACUL CIȘMEGIU

Astă-zi și în fie-care zi

MARE PATINAGIU

— Două muzici — Intrarea 1 leu —

Se fac și abonamente